

INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj – mart/ožujak 2021. godine

Sadržaj

Uvod	3
1. Realni sektor	6
Kretanje industrijske proizvodnje.....	6
Maloprodaja.....	6
Transport.....	7
Tržište rada	8
2. Javne finansije.....	12
Indirektni porezi u Bosni i Hercegovini	12
Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda.....	14
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor	16
Cijene.....	16
Monetarni sektor.....	17
Bankarski sektor	19
Berze u Bosni i Hercegovini.....	20
4. Vanjski sektor	22
Vanjskotrgovinska robna razmjena	22
5. Strana direktna ulaganja.....	25

Uvod

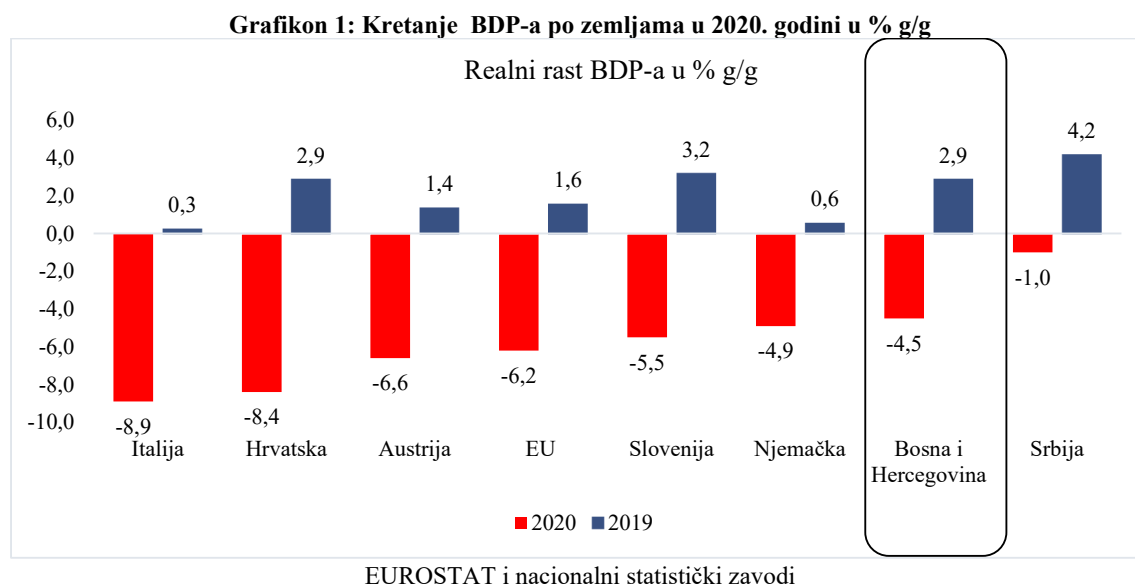
Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu Bosne i Hercegovine. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju Bosne i Hercegovine.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u Bosni i Hercegovini za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima Bosne i Hercegovine koje publikuje Direkcija, kvartalno - četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu Bosne i Hercegovine.

* * *

2020. godinu kako u zdravstvenom tako i u ekonomskom smislu u potpunosti je obilježila globalna pandemija virusa Covid 19. U skladu s tim, globalno širenje pandemije virusa Covid 19 tokom 2020. godine praćeno uvođenjem takozvanog zaključavanja ekonomija „lockdown-a“ veoma negativno se odrazilo na ekonomska kretanja u svijetu, regionu, te u konačnici i u Bosni i Hercegovini. Prema trenutno raspoloživim preliminarnim podacima EUROSTAT-a za 2020. godinu u zemljama EU registriran je realni pad BDP-a od oko 6,2% u odnosu na prethodnu godinu.¹ Ovom prilikom vrijedi istaći da su negativne ekonomske posljedice krize uzrokovane širenjem pandemije Covid 19 u 2020. godini bile dosta izražajnije u odnosu na globalnu finansijsku krizu 2009. godine. Pregled kretanja BDP-a u 2020. godini po zemljama prikazan je na grafikonu ispod.

¹ EUROSTAT, „Preliminary flash estimates for fourth quarter of 2020“, 23/2021, 16.02. 2021

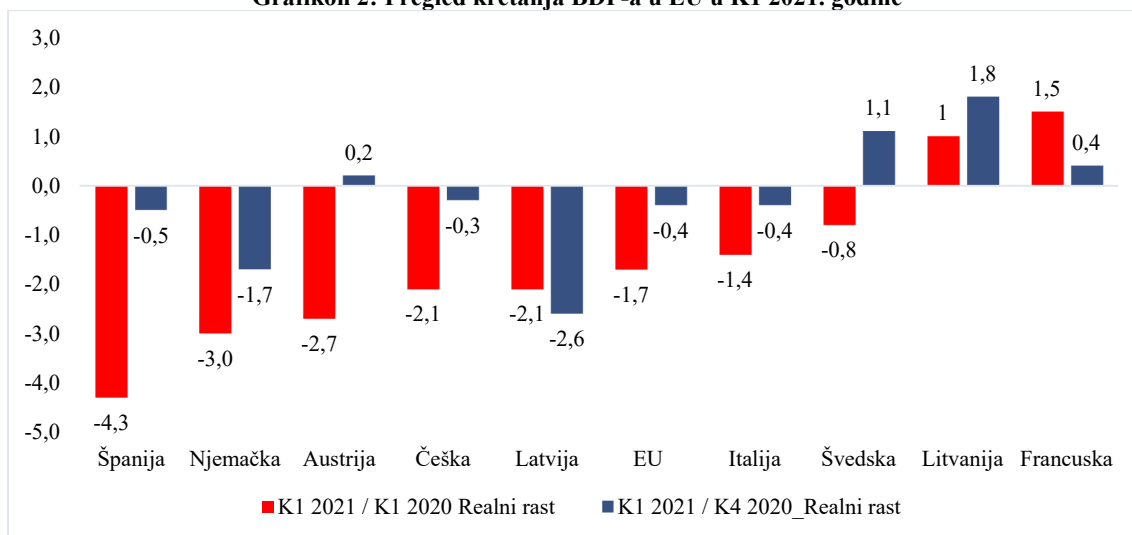
Preliminarni podaci BHAS-a (statistika nacionalnih računa, kvartalni podaci za 2020. godinu) ukazuju na to da su se ova dešavanja u glavnim trgovinskim partnerima i uvođenje „lockdown-a“ izrazito negativno odrazili na privredna kretanja u Bosni i Hercegovini gdje je zabilježen pad BDP-a od oko 4,5%.² Ako se detaljnije posmatra struktura privrednih kretanja u 2020. godine može se konstatovati da je ovaj pad BDP-a posljedica istovremenog pada kako domaće tako i izvozne tražnje što je osnovno obilježje negativnog ekonomskog utjecaja globalne pandemije virusa Covid-19. Ako se ima u vidu da je Bosna i Hercegovina u vanjskotrgovinskom smislu gotovo u potpunosti orijentisana ka tržištima zemalja EU i regiona, ne iznenađuje činjenica da je ovaj segment privrede najžešće pogođen krizom koju je izazvala pandemija. Tako je pad privredne aktivnosti u glavnim trgovinskim partnerima rezultirao slabljenjem izvozne tražnje za bh. izvoznim proizvodima i smanjenjem ukupne vanjskotrgovinske razmjene od preko 15% u odnosu na isti period prethodne godine. Prema podacima BHAS-a, Bosna i Hercegovina je u 2020. godini zabilježila pad ukupnog izvoza (robe+usluge) od 16,6 % u realnom smislu u odnosu na isti period prethodne godine, dok je pad uvoza iznosio 14,3% u odnosu na prethodnu godinu. Ova dešavanja u vanjskom sektoru odnosno slabljenje vanjskotrgovinske razmjene kao i eskalacija globalne pandemije Covid-19 posljedično su imale negativan utjecaj na sve segmente domaćeg tržišta. Pad fizičkog obima industrijske proizvodnje, smanjenje zaposlenosti, smanjen priliv doznaka građana iz inostranstva, slabija kreditna aktivnost i pad prometa u maloprodaji što ukazuju na slabljenje raspoloživog dohotka građana u Bosni i Hercegovini. Tako je prema podacima BHAS-a za 2020. godinu, usljed oslabljenog raspoloživog dohotka građana i manjoj sklonosti ka potrošnji došlo i do pada privatne (domaćinstva) potrošnje od oko 4% u realnom smislu. S druge strane, novonastale okolnosti usljed pandemije virusa Covid-19 zahtjevale su pojačan angažman institucija u Bosni i Hercegovini kroz povećanje izdataka za zaštitu javnog zdravstva i saniranje ekonomskih posljedica krize što je dovelo do povećanja javne potrošnje od oko 0,4%. Međutim ovo povećanje nije ni izbliza dovoljno da bi se iskompenzirali gubici nastali u okviru privatne potrošnje, tako da je pad finalne potrošnje u Bosni i Hercegovini iznosio 3,1% što je praktički značilo i pad BDP-a obzirom da finalna potrošnja ima zastupljenost sa oko 90% u strukturi BDP-a. Investicije u strukturi BDP-a imaju nešto niži nivo zastupljenosti od oko 18% što je prilično skromno za zemlju koja teži višem stadiju ekonomskog razvoja kakva je Bosna i Hercegovina. Novonastale okolnosti usljed izbijanja globalne pandemije virusa Covid-19 koje karakteriše neizvjesnost tržišta, peimistična očekivanja i limitirani izvori finansiranja rezultirali su smanjenjem bruto investicija od 12,7% u odnosu na prethodnu godinu.

Kada su u pitanju ekonomska kretanja u 2021. godini, vrijedi istaći da trenutno raspoloživi statistički podaci na nivou jednog kvartala nisu dovoljni kako bi se potpuno precizno procijenilo kretanje ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini. Međutim, na osnovu trenutno raspoloživih kratkoročnih statističkih podataka može se konstatovati da je u 2021. godini došlo do promjene određenih ekonomskih trendova u odnosu na prethodnu godinu. Posebno se to odnosi na dostupne kratkoročne pokazatelje za mart 2021. godine u proizvodno-izvoznom sektoru, što je između ostalog i nagovještavano u okviru ranijih izvještaja. Naime, prema podacima BHAS-a za K1 2021. godine Bosna i Hercegovina je ostvarila rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 7,3% i porast robnog izvoza od 16,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Iako su ove relativno visoke stope rasta dobrim dijelom posljedica niske osnovice (bazni efekt) iz prethodne godine, vrijedi istaći da su ova kretanja prilično ohrabrujuća ako se ima u vidu prisustvo globalne pandemije Covid 19 i kašnjenja u procesu vakcinacije stanovništva u Bosni i Hercegovini.

²Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Bruto domaći proizvod, rashodni pristup tromjesečni podaci“, 01.04.2021. godine.

Unatoč tome što su u posljednjih nekoliko mjeseci primjetni određeni znaci poboljšanja u proizvodno-izvoznom segmentu bh. privrede, za stabilizaciju ekonomskih prilika u Bosni i Hercegovini nepohodan je oporavak domaće tražnje (potrošnje i investicija) koja predstavlja ključno uporište ekonomskog rasta. Naime, prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za K1 2021. godine u Bosni i Hercegovini nije došlo do značajnijeg oporavka osnovnih determinanti domaće tražnje. Naime, zaposlenost u Bosni i Hercegovini je još uvijek niža u odnosu na prethodnu godinu za oko 1,7%. Uvoz roba kroz koji se snadbijeva dobar dio privatne potrošnje i investicija se dosta sporije oporavlja u odnosu na izvoz i unatoč baznom efektu uvećan je za svega 2,7% u odnosu na isti period prethodne godine. Kreditna aktivnost se još uvijek nalazi u negativnoj teritoriji sa registriranom stopom od -0,1% na kraju marta 2021. godine. Svi ovi pokazatelji, kao i podaci iz domena javnih finansija kako što su spor oporavak ukupnih javnih prihoda od svega 1,9%, pri čemu su prihodi od indirektnih poreza smanjeni za 4,5% ukazuju da će oporavak domaće tražnje kako ključnog uporišta ekonomskog rasta biti prolongiran. S druge strane, bitnu determinantu ekonomskog oporavka u Bosni i Hercegovini predstavljat će i ekonomska kretanja u vanjskom okruženju koja još uvijek nisu na očekivanom nivou. Pregled kretanja realnog rasta BDP-a u EU po zemljama u K1 2021. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 2: Pregled kretanja BDP-a u EU u K1 2021. godine

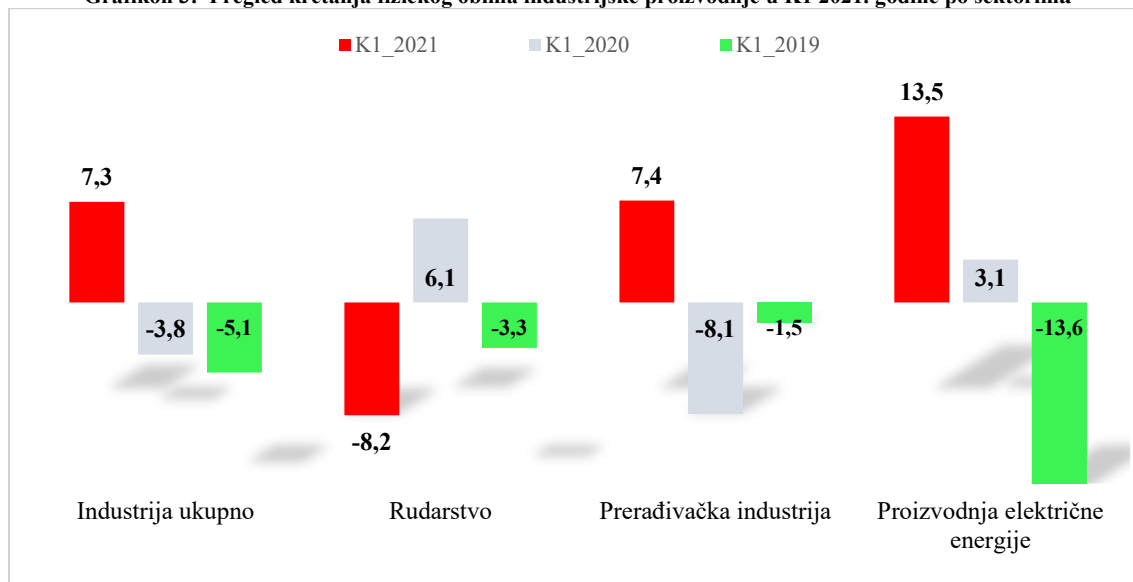
Izvor: EUROSTAT

1. Realni sektor

Kretanje industrijske proizvodnje

Prema preliminarnim podacima BHAS-a za K1 2021. godine Bosna i Hercegovina je zabilježila rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 7,3% u odnosu na isti period prethodne godine.³ S druge strane, posmatrano na mjesečnom nivou rast fizičkog obima industrijske proizvodnje u martu 2021. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine iznosio je 15,1%. Imajući u vidu prisustvo globalne pandemije virusa Covid 19, ovaj porast fizičkog obima industrijske proizvodnje djeluje ohrabrujuće, međutim isto tako potrebno je imati u vidu efekat niske osnovice i prethodne godine koji je omogućio ovako visoku stopu rasta. Sektorski posmatrano, najznačajniji doprinos ostvarenom rastu industrijske proizvodnje tokom ovog perioda ostvaren je u sektoru za proizvodnju električne energije u okviru kojeg je ostvareno povećanje proizvodnje od 13,5% i prerađivačke industrije od oko 7,5%. Naročito bitan je ovaj oporavak u okviru prerađivačke industrije koja čini 2/3 ukupne industrijske proizvodnje, ima visok stepen izvozne orijentacije i predstavlja važan generator zapošljavanja u Bosni i Hercegovini. S druge strane, u sektoru rudarstva u K1 2021. godine zabilježen pad proizvodnje od 8,2% u odnosu na isti period prethodne godine. Pregled kretanja industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini po sektorima u K1 2021. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 3: Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u K1 2021. godine po sektorima

Izvor: BHAS

Maloprodaja

Prema zvaničnim podacima BHAS-a za mjesec mart 2021. godine ukupna trgovina na malo, u odnosu na isti mjesec prethodne godine, je zabilježila realni rast prometa od 8,3%⁴. Ovaj rast najvećim dijelom predstavlja bazni efekat u odnosu na mart 2020. godine kada je došlo do pojave epidamije Covid-19 i smanjenog prometa u maloprodaji (pad je iznosio 7,4%).

³ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za mart 2021. godine-prethodni podaci“, 26.04.2021. godine.

⁴ Izvor podataka: BHAS

Glavni nosilac rasta ukupne trgovine u martu 2021. godine je povećanje prometa od 15,7% u trgovini motornim gorivima na malo u specijaliziranim prodavnicama (u daljem tekstu s.p.). Pored toga je došlo i do realnog rasta u trgovini na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p. od 2,5% te do rasta od 21,1% u trgovini na malo neprehrambenim proizvodima. Nasuprot tome je došlo do pada prometa od 10,5% u trgovini na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u nespecijaliziranim prodavnicama (u daljem tekstu n.p.). Kada se detaljnije posmatra struktura trgovine na malo neprehrambenim proizvodima može se primjetiti da je došlo do porasta u svim kategorijama. Tako je trgovina na malo informacijsko komunikacijskom opremom ostvarila rast od 95,9%, trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju od 77,2%, trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo od 37,7% te trgovina na malo ostalom robom u s.p. od 24%. Kod trgovine na malo na štandovima i tržnicama je došlo do rasta od 11,3% dok je u trgovini na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica ostvaren rast od 42,9%.

Grafikon 4: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini – u mjesecu martu (rast g/g)

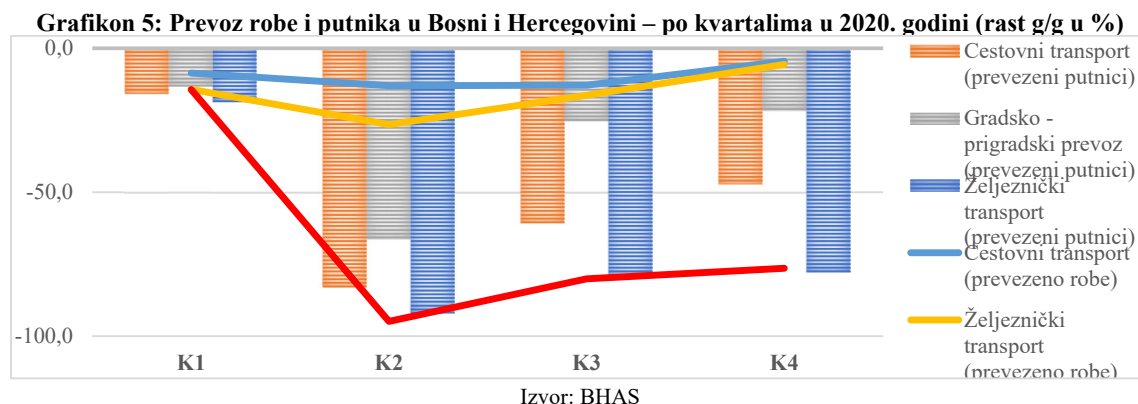
Izvor: BHAS

Kod trgovine ostalom robom u s.p. najveći porast prometa u martu 2021. godine od 122,7% zabilježen je kod trgovine na malo sportskom opremom, igrama i igračkama. Zatim slijede trgovina na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože sa rastom od 83,3%, trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo gdje je ostvaren rast od 64,9% te trgovina na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima sa povećanim prometom od 14,8%. Izuzetak predstavlja pad prometa od 3,3% u apotekama, trgovini na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima.

Transport

Prema podacima BHAS-a za K4 2020. godine došlo je do smanjenja cestovnog prevoza roba za -4,5% u odnosu na isti period prošle godine. U isto vrijeme broj prevezenih putnika u cestovnom prevozu je zabilježio pad od 47,2% (g/g) dok je prevoz putnika u gradsko-prigradskom prevozu smanjen za 21,9%. Kada se posmatra promet roba i putnika u željezničkom saobraćaju vidljivo je da je nastavljen pad oba vida prevoza (i u prethodna tri kvartala 2020. godine je zabilježeno smanjenje prevoza roba i putnika), pa je tako zabilježeni pad opsega prevezene robe u K4 2020. godine iznosio 5,6% a smanjenje broja prevezenih putnika 77,7%. I u avionskom saobraćaju je, pod uticajem Covid-2019, u svim prethodnim kvartalima zabilježeno smanjenje prevezenih putnika (K1 pad od 14,3%, K2 94,9%, K3 80,1%)

Ovaj negativan trend je nastavljen i u K4 2020. godine kada je broj prevezenih putnika smanjen za 76,4%.

U okviru djelatnosti prometa transporta i skladištenja je nastavljen pad (kao i u prethodnim kvartalima) tako da su u K4 2020. godine zabilježene negativne stope rasta. Tako je u K4 2020. godine kod prometa u transportu i skladištenja u Bosni i Hercegovini zabilježen nominalni pad od 9,9%. U oblasti kopnenog prevoza i cjevovodnog transporta ostvareni pad bio je 7,2% dok je kod skladištenja i pomoćnih djelatnosti u prevozu zabilježeno smanjenje od 33,6%. Izuzetak predstavlja oblast poštanskih i kurirskih djelatnosti gdje je u K4 2020. godine ostvaren rast od 7,6%.

Tržište rada

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine je objavila podatke o Anketi o radnoj snazi za četvrti kvartal 2020. godine.⁵ Prema rezultatima Ankete, u Bosni i Hercegovini ukupno radno sposobno stanovništvo nije se mijenjalo tokom K4 2020. godine. Ipak, ukupna radna snaga je uvećana u drugoj polovini 2020. godine, što se može vidjeti u tabeli ispod. Zbog rasta broja zaposlenih lica u K1-K3 2020. godine došlo je do povećanja stope zaposlenosti koja je u K3 iznosila 41,3%, da bi sa smanjenjem broja zaposlenih u K4 došlo do smanjenja stope zaposlenosti na 40,2%. U Bosni i Hercegovini u 2020. godini takođe je došlo do skromnog porasta stope aktivnosti u drugoj polovini 2020. godine uz povećanje aktivnog stanovništva. U K4 2020. godine manje od polovine radno sposobnog stanovništva čine aktivna lica (48,2%).

Uz smanjenje broja nezaposlenih lica anketna stopa nezaposlenosti je tokom K1-K3 2020. godine smanjena i u K3 iznosila 14,2% da bi se u K4 uvećala na 16,6% sa rastom broja nezaposlenih lica. Stopa nezaposlenosti je bila najveća među mladima u dobi 15-24 godine (u K4 je iznosila 37,4%). Anketa je takođe pokazala da najveći broj nezaposlenih lica u K1-K4 2020. godine traži posao dvije godine i duže (u K4 56,5%). U tabeli ispod su predstavljeni osnovni pokazatelji Ankete o radnoj snazi.

⁵ Anketa o radnoj snazi provedena je u skladu sa preporukama i definicijama Međunarodne organizacije rada (MOR) i u skladu sa preporukama i regulativama Statističkog ureda Evropske unije (EUROSTAT), što omogućava uporedivost podataka iz Ankete sa drugim zemljama. Od 2006. do 2019. godine uzorak za Anketu bio je posebno definisan za svaku godinu, tj. nije bilo ponovljenog anketiranja odnosno panelnog dijela uzorka. Od 2020. godine uvedena je panelna komponenta u nacrt uzorka te se domaćinstva ponovljeno anketiraju četiri puta. Domaćinstva se anketiraju u dva uzastopna kvartala, izostavljaju iz uzorka naredna dva kvartala te ponovo anketiraju u još dva uzastopna kvartala. Zbog toga uporedivost podataka sa podacima iz prethodnih godišnjih anketa nije u potpunosti kompatibilna. Izvor: BHAS.

Tabela 1: Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini (u 000)⁶, kvartalni podaci

	K1 2020	K2 2020	K3 2020	K4 2020
Radno sposobno stanovništvo	2.926	2.926	2.926	2.926
Neaktivno stanovništvo	1.548	1.547	1.516	1.516
Radna snaga (aktivno stanovništvo)	1.378	1.379	1.410	1.410
Zaposlena lica	1.149	1.159	1.210	1.176
Nezaposlena lica	230	220	200	235
Stopa nezaposlenosti ⁷	16,7%	16,0%	14,2%	16,6%
Stopa aktivnosti ⁸	47,1%	47,1%	48,2%	48,2%
Stopa zaposlenosti ⁹	39,3%	39,6%	41,3%	40,2%

Izvor: Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini za I, II, III i IV kvartal 2020. godine

Podaci o broju zaposlenih lica po djelatnostima (administrativni podatak) u Bosni i Hercegovini za mart 2021. godine nisu objavljeni od strane BHAS-a u periodu pripreme Informacije, pa se podaci u tekstu odnose na februar 2021. godine.

Prema podacima BHAS-a broj zaposlenih lica u Bosni Hercegovini u februaru 2021. godine iznosio je oko 808,9 hiljada i u odnosu na isti mjesec prethodne godine smanjen je za 1,7%.¹⁰ Najznačajniji doprinos smanjenju broja zaposlenih lica bio je u djelatnosti trgovine, pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i prerađivačke industrije.

Broj zaposlenih lica u području djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala u februaru 2021. godine je smanjen za 3,8% g/g uz negativan doprinos rastu od 0,7 p.p.¹¹ U području djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prosječan broj zaposlenih lica je manji za 13,1% g/g uz negativan doprinos rastu oko 0,7 p.p.¹² Takođe, smanjenje broja zaposlenih lica u djelatnosti prerađivačke industrije od 2% g/g, uticalo je na smanjenje ukupnog broj zaposlenih lica (negativan doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih oko 0,4 p.p.). Pored ovih djelatnosti, broj zaposlenih lica je smanjen i u drugim djelatnostima kao što su poljoprivreda, šumarstvo i ribolov, vađenje rude i kamena, proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija, prevoz i skladištenje, poslovanje nekretninama, stručne, naučne i tehničke djelatnosti, obrazovanje, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti. Međutim, njihov doprinos smanjenju ukupnog broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini je bio manji u poređenju sa prethodno navedenim područjima djelatnosti.

Broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u martu 2021. godine iznosio je 406,7 hiljada. U odnosu na mart 2020. godine broj nezaposlenih lica je veći za 2,1%. Prema podacima¹³ Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, u martu je brisano ukupno 17.876 lica sa evidencija službi zapošljavanja. Od ovog broja zaposleno je 11.455 lica. Istovremeno je za 9.934 lica prestao radni odnos. Stopa registrovane nezaposlenosti u Bosni i

⁶ Zbog zaokruživanja decimala u nekim slučajevima zbir brojeva nije jednak predstavljenom broju.

⁷ Stopa nezaposlenosti predstavlja procentualno učešće nezaposlenih lica u radnoj snazi.

⁸ Stopa aktivnosti predstavlja procentualno učešće radne snage u radno sposobnom stanovništvu.

⁹ Stopa zaposlenosti predstavlja procentualno učešće zaposlenih lica u radno sposobnom stanovništvu.

¹⁰ Privremeni podatak. Na osnovu polugodišnjeg istraživanja s punim obuhvatom RAD-15, stanje 30. septembar 2020. godine, početkom decembra 2020. godine napravljena je korekcija objavljenih podataka o zaposlenim osobama, dobijenih mjesečnim istraživanjem RAD-1. Stoga su podaci do septembra 2020. godine konačni, a za ostale mjesec 2020. godine kao i januar i februar 2021. godine su privremeni.

¹¹ Ukupan promet trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, posmatran u tekućim cijenama, u februaru 2021. godine zabilježio je pad od 5,0% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Izvor: BHAS, Poslovne statistike, indeksi prometa trgovine na malo, februar 2021. godine.

¹² U Bosni i Hercegovini u mjesecu februaru 2021. godine turisti su ostvarili 52 948 posjeta, što je za 26,4% manje u odnosu na februar 2020. godine. Turisti su ostvarili 120 723 noćenja, što je za 29,1% manje u odnosu na februar 2020. godine. Izvor: Poslovne statistike, turizam, februar 2021. godine.

¹³ Izvor: Pregled stanja tržišta rada na dan 31. marta 2021. godine.

Hercegovini u februaru 2021. godine je iznosila 33,7% i u odnosu na januar 2021. godine je smanjena za 0,2 p.p.¹⁴

Tabela 2: Broj zaposlenih lica (revidiran podatak) i registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini

Mjesec	Broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini	Stopa rasta g/g (u odnosu na isti period prethodne godine)	Broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini	Stopa rasta g/g (u odnosu na isti period prethodne godine)
☞ 2019	820.974	2,3%	411.230	-9,0%
I-2020	824.504	1,3%	406.167	-6,3%
II-2020	822.892	1,6%	402.888	-6,3%
III-2020	821.082	1,1%	398.270	-5,9%
IV-2020	804.777	-2,2%	419.582	1,4%
V-2020	804.828	-2,4%	421.474	3,6%
VI-2020	808.700	-2,1%	421.300	3,9%
VII-2020	808.028	-2,3%	426.252	4,7%
VIII-2020	803.902	-2,2%	427.593	5,1%
IX-2020	811.037	-2,0%	417.957	3,6%
X-2020	812.691	-1,1%	414.402	3,3%
XI-2020	814.715	-0,9%	413.254	3,0%
XII-2020	813.942	-0,9%	413.627	2,9%
☞ 2020	812.592	-1,0%	415.231	1,0%
I-2021	809.667	-1,8%	415.027	2,2%
II-2021	808.884	-1,7%	410.776	2,0%
III-2021	-	-	406.718	2,1%

Izvor: BHAS, Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, zavodi za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini

Podatak o prosječnoj neto plati za mart 2021. godine nije objavljen u periodu izrade Informacije pa se podaci odnose na februar 2021. godine.

U februaru 2021. godine prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini iznosila je 961 KM i nominalno je veća za 2,2% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Najveća prosječna isplaćena neto plata u Bosni i Hercegovini u februaru 2021. godine bila je u području finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.558 KM), dok je najniža prosječna isplaćena neto plata u području djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (581 KM).

Rast neto plata po djelatnostima bio je različit, a pojedine djelatnosti su zabilježile i smanjenje neto plata. Najveće nominalne stope rasta neto plata u februaru 2021. godine su bile u području djelatnosti vađenja rude i kamena (5,4% g/g), ostalih uslužnih djelatnosti (3,9%), djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (3,3% g/g). S druge strane, negativan nominalni rast prosječne neto plate registrovan je u djelatnostima poljoprivrede, šumarstva i ribolova (-1,9% g/g), prevoza i skladištenja (-3,4% g/g), djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (-6,6% g/g), poslovanja nekretninama (-7,6% g/g), umjetnosti, zabave i rekreacije (-3% g/g), što je uticalo na prosječnu stopu rasta neto plate u Bosni i Hercegovini.

¹⁴ Izvor: Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine. Podatak o stopi registrovane nezaposlenosti se odnosi na februar 2021. godine jer podaci o broju zaposlenih lica za mart 2021. godine nisu objavljeni u periodu izrade Informacije.

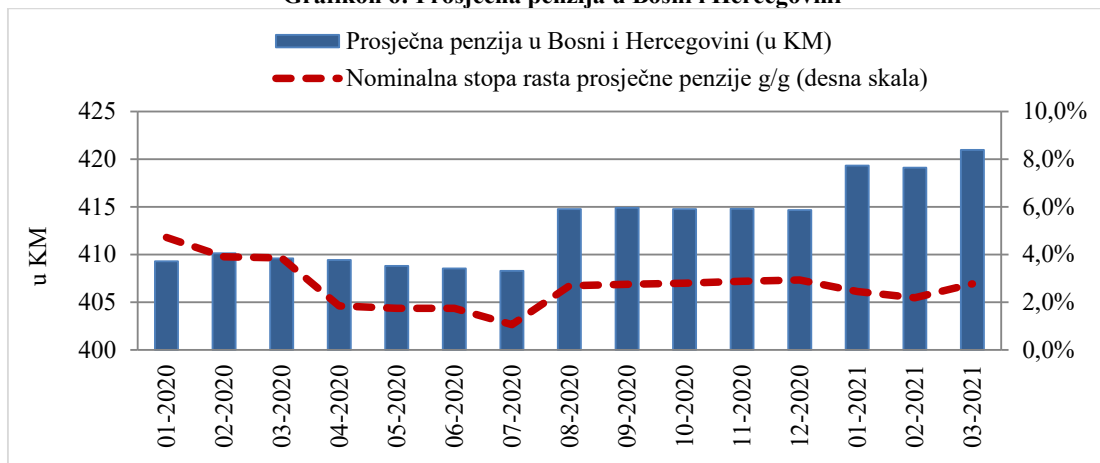
Tabela 3: Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini i stope rasta u odnosu na isti period prethodne godine

	Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini (u KM)	Nominalna stopa rasta prosječne neto plate (g/g)
I-XII 2019	921	4,8%
I-2020	945	3,5%
II-2020	941	5,1%
III-2020	950	4,8%
IV-2020	942	2,9%
V-2020	940	1,4%
VI-2020	955	4,9%
VII-2020	965	3,6%
VIII-2020	953	3,0%
IX-2020	962	5,0%
X-2021	961	3,1%
XI-2021	966	4,2%
XII-2020	988	3,8%
I-XII 2020	956	3,8%
I-2021	969	2,6%
II-2021	961	2,2%

Izvor: BHAS

U martu 2021. godine prosječna penzija u Bosni i Hercegovini iznosila je 421¹⁵ KM i nominalno je veća za 2,8% u odnosu na isti mjesec 2020. godine. Najniža penzija u martu 2021. godine u oba entiteta nije se mijenjala i u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila je 382,2 KM, dok je u Republici Srpskoj iznosila 207,9 KM za penzijski staž do 15. godina. Ukupan broj penzionera u Bosni i Hercegovini u martu 2021. godine iznosio je oko 694¹⁶ hiljada i u odnosu na isti mjesec prethodne godine uvećan je za 0,7%.

Grafikon 6: Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini

Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, DEP kalkulacije

¹⁵ Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog broja penzionera u svakom od entiteta u ukupnom broju penzionera.

¹⁶ Broj penzionera u Bosni i Hercegovini u analizi predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije od Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje i Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske bez obzira na mjesto prebivališta (u ili izvan Bosne i Hercegovine).

2. Javne finansije

U prva tri mjeseca 2021. godine, nastavljen je trend pada privredne aktivnosti, uzrokovane pandemijom Covid-19, kao i ukupno naplaćenih prihoda od indirektnih poreza. Prihodi u nadležnosti entitetskih poreskih uprava su, tokom posmatranog perioda, ostvarili porast. U toku perioda januar-mart 2021. godine, u Bosni i Hercegovini je ukupno prikupljeno oko 3,8 milijarde javnih prihoda. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, navedeni prihodi su veći za oko 1,9% i to zahvaljujući rastu prihoda od direktnih poreza, a posebno od doprinosa. U strukturi naplaćenih prihoda i dalje dominiraju prihodi naplaćeni od strane entitetskih poreskih uprava sa 52,4%.

Indirektni porezi u Bosni i Hercegovini

Naplaćeni prihodi. U martu mjesecu 2021. godine, nastavljen je trend pada privredne aktivnosti, uzrokovane pandemijom Covid-19, kao i ukupno naplaćenih prihoda od indirektnih poreza. Pad prihoda u mjesecu martu (iako neznatan) uticao je i na pad prihoda, posmatran, u kumulativu periodu januar-mart tekuće godine Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu UIO) ukupno je prikupila oko 1,8 milijardi KM bruto prihoda, što je za 3,1% manje nego u prva tri mjeseca 2020. godine. Usljed smanjene naplate bruto prihoda, sa jedne strane, ali i porasta obaveza po osnovu povrata sa Jedinstvenog računa UIO (dalje u tekstu JR UIO), sa druge strane, neto prihodi tokom posmatranog perioda bilježe smanjenje od oko 4,5% g/g i iznosili su oko 1,5 milijardu KM. Posmatrano na mjesečnom nivou, stopa rasta neto prihoda od indirektnih poreza, ostvarena u martu 2021. godine, je najniža negativna stopa zabilježena od pojave pandemije.

Sve kategorije prihoda, koje prikuplja UIO Bosne i Hercegovine i dalje imaju negativan doprinos stopi rasta neto prihoda od indirektnih poreza. Najveći doprinos, tokom posmatranog perioda, dolazi od prihoda od akciza koji je iznosio čak 4,0 p.p..

Tabela 4: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	struktura 2021	jan-mar 2020	jan-mar 2021	jan 2020	feb 2021	mar 2021
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	3,2	-3,1	-8,9	-0,3	-0,5
Povrati	19,1	-1,6	3,2	1,2	8,3	0,8
Neto prihodi - prikupljeno	80,9	4,4	-4,5	-11,1	-2,0	-0,7
PDV	51,6	5,0	-0,3	-10,4	-1,2	10,9
Carine	3,3	-0,3	-3,0	-20,7	-9,4	17,1
Akcize	17,6	6,7	-16,6	-16,6	1,6	-30,1
Putarine	7,4	3,5	-3,1	-12,4	5,0	-2,1
Ostali prihodi	0,2	-6,3	6,4	5,2	-1,5	14,7
Neusklađeni prihodi	0,8	-56,4	9,5	77,8	-100,0	...
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	3,8	-3,5	-9,4	-0,7	-0,8
Minimalne rezerve	19,9	-3,6	2,9	1,0	9,6	-0,8
Budžeti	80,1	5,6	-5,0	-11,8	-2,8	-0,8
Servisiranje vanjskog duga	8,8	-20,1	18,6	2,8	263,6	20,6
Federacija Bosne i Hercegovine	6,0	-14,9	23,7	-1,1	28,0	30,2
Republika Srpska	2,7	-29,9	10,2	9,2	9,7	11,2
Brčko Distrikt	0,1	8,9	-3,1	...	319,9	-31,6
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	71,3	9,3	-7,4	-12,6	-6,3	-3,4
Institucije Bosne i Hercegovine	10,4	0,8	4,0	-1,0	4,0	8,7
Federacija Bosne i Hercegovine	37,5	9,6	-12,5	-16,1	-12,2	-9,4
Republika Srpska	21,2	13,4	-2,8	-11,2	0,8	1,8
Brčko Distrikt	2,3	6,1	-6,4	-13,6	-9,3	5,1

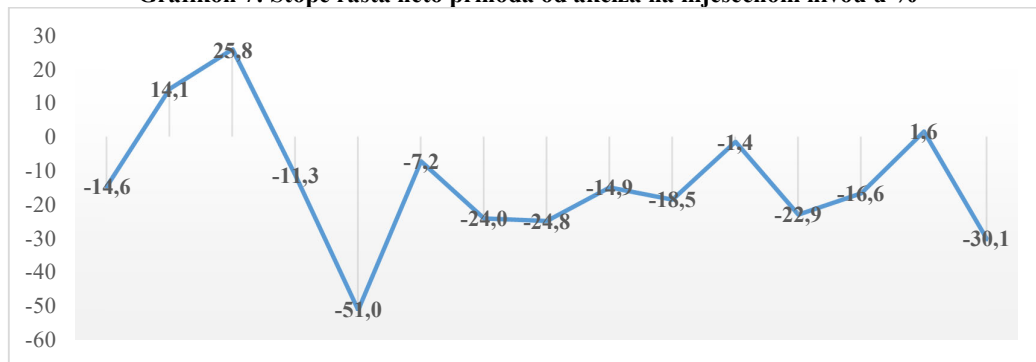
Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

Porez na dodatu vrijednost (PDV). U periodu januar-mart 2021. godine, bruto prihodi od PDV-a su iznosili oko 1,3 milijardu KM, što je u poređenju sa istim periodom prethodne godine skoro nepromijenjeno (0,3% g/g). Neto prihodi po osnovu PDV-a, tokom istog perioda, su iznosili oko 950 miliona KM, što je za skromnih 0,3% g/g manje. U strukturi naplaćenih prihoda od PDV-a dominiraju prihodi naplaćeni prilikom uvoza roba koji su manji za 0,6% g/g dok je naplaćeni prihod od PDV-a, koji se odnosi na promet domaćih roba ostvario povećanje od oko 1,6% g/g.

Akcize. Neto prihodi od akciza tokom marta mjeseca posmatrane godine, ponovo bilježe negativnu stopu rasta, što se odrazilo na ove prihode posmatrane kumulativno. Od pojave pandemije izazvane virusom Covid-19 u prethodnoj godini, samo u maju mjesecu 2020. godine stopa je bila viša od ove ostvarane tokom posmatranog mjeseca. Detalji se mogu vidjeti iz grafikona ispod. U periodu januar-mart 2021. godine, neto prihodi su iznosili oko 308 miliona KM, i manji su za oko 16,6% g/g. Prihodi od akciza po osnovu uvoznih proizvoda su manji za 16,4% g/g, dok su prihodi od akciza na domaće proizvode, manji za oko 13,8% g/g. Ako se uvozne akcize posmatraju po vrstama proizvoda, uočava se da su prihodi od akciza na naftu i naftne prerađevine smanjeni za oko 2,9 g/g, dok su prihodi od akciza na duvanske prerađevine manji za 24,8% g/g. U kategoriji prihoda od akciza na uvozne proizvode, jedino prihodi od akciza na uvezeni alkohol i bezalkoholna pića ilježe pozitivne stope rasta, tokom posmatranog perioda.

Posmatrajući po vrstama akcize na domaće proizvode značajan pad prihoda, zabilježen je kod prihoda od akciza na domaći duvan i duvanske prerađevine (17,3% g/g). U kategoriji prihoda od akciza na domaće proizvode, samo kod prihoda od akciza na domaći alkohol i alkoholna pića je ostvaren rast, tokom posmatranog perioda.

Grafikon 7: Stope rasta neto prihoda od akciza na mjesečnom nivou u %

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

Putarine. Ukupno naplaćeni neto prihodi od putarina u prva tri mjeseca 2021. godine su iznosili oko 138 miliona KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine ovi prihodi su smanjeni za oko 3,1%.

Carine. Tokom posmatranog perioda, naplaćeni prihodi po osnovu carinskih dažbina su iznosili oko 68 miliona KM, i u poređenju sa istim periodom prethodne godine manji su za oko 3,0%.

Raspoređeni prihodi. Ukupni prihodi raspoloživi za raspodjelu, u periodu januar-mart 2021. godine, su iznosili oko 1,8 milijardi KM. Nakon izdvajanja sredstava za izgradnju autoputeva i

izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva u Bosni i Hercegovini u iznosu od oko 87,3 miliona KM, minimalne rezerve u iznosu od oko 347,8 miliona KM i sredstava za finansiranje institucija Bosne i Hercegovine u iznosu od 189,7 miliona KM, UIO Bosne i Hercegovine, je izvršila raspored preostalih sredstava u iznosu od oko 1,2 milijarde KM krajnjim korisnicima prema važećim koeficijentima¹⁷. Od tog iznosa Federaciji Bosne i Hercegovine je doznačeno ukupno oko 745,5 miliona KM (za servis vanjskog duga oko 116,7 miliona KM), Republici Srpskoj oko 404,8 miliona KM (za servis vanjskog duga oko 52,6 miliona KM) i Brčko Distriktu oko 42,3 miliona KM (3,4 miliona KM za servis vanjskog duga). U poređenju sa istim periodom prethodne godine raspoređena sredstva sa JR UIO za servisiranje obaveza vanjskog duga su veća za 18,6%, dok su raspoređena sredstva krajnjim korisnicima, nakon servisiranja obaveza vanjskog duga manja za 7,4%. U toku posmatranog perioda, jedino doznačena sredstva za finansiranje Institucija Bosne i Hercegovine, bilježe povećanje (4,0% g/g).

Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda

Tokom mjeseca marta posmatrane godine 2021. godine, u naplati prihoda od strane entitetskih poreskih uprava, nastavljeno je poboljšanje, odnosno ostvareno je povećanje prihoda (19,4% g/g) u poređenju sa istim mjesecom prethodne godine. Navedeno poboljšanje značajno se odrazilo na naplatu prihoda iz nadležnosti entitetskih poreskih uprava posmatranih na kumulativnom nivou. Stopa rasta istih zabilježena u periodu januar-mart 2021. godine, je iznosila čak 7,0% g/g. Tokom posmatranog perioda, entiteske poreske uprave ukupno su prikupile oko 2,0 milijarde KM javnih prihoda iz svojih nadležnosti. Do pozitivne stope rasta došlo je usljed rasta ukupnih prihoda naplaćenih u oba entiteta. Detalji o naplati prihoda poreskih uprava slijede u tabeli ispod.

Tabela 5: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i kazni u periodu januar - novembar

Naziv prihoda	Federacija Bosne i Hercegovine			Republika Srpska			Bosna i Hercegovina		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2020	2021		2020	2021		2020	2021	
Direktni porezi	221,1	240,9	9,0	117,3	151,0	28,7	338,4	392,0	15,8
Porez na dohodak	106,3	110,5	4,0	47,3	55,4	17,1	153,6	165,9	8,0
Porez na dobit	82,8	100,0	20,8	64,4	88,9	37,9	147,2	188,8	28,3
Porezi građana	31,9	30,3	-4,8	5,6	6,8	21,4	37,4	37,1	-0,9
Ostali porezi	0,2	0,2	-0,8	0,0	0,0	-	0,2	0,2	-0,8
Takse, kazne i naknade	169,4	180,1	6,3	98,7	114,7	16,2	268,2	294,8	9,9
Doprinosi	889,3	902,7	1,5	382,4	418,5	9,4	1.271,6	1.321,2	3,9
PIO	496,5	505,1	1,7	217,8	237,7	9,1	714,3	742,8	4,0
Zdravstvo	351,7	355,9	1,2	138,0	151,8	10,0	489,8	507,7	3,7
Nezaposleni	41,1	41,8	1,6	6,8	7,4	9,3	47,9	49,2	2,7
Dječija zaštita	0,0	0,0	-	18,3	20,1	9,9	18,3	20,1	9,9
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0	-	1,5	1,5	2,6	1,5	1,5	2,6
Ostali prihodi	1,1	2,6	141,0	0,0	0,0	-	1,1	2,6	141,0
UKUPNO	1.280,9	1.326,4	3,6	598,4	684,2	14,3	1.879,3	2.010,6	7,0

Izvor: Entitetske poreske uprave

Socijalni doprinosi. U prva tri mjeseca 2021. godine, prihoda po osnovu socijalnih doprinosa, ukupno je naplaćeno oko 1,3 milijarde KM. U poređenju sa periodom januar-mart 2020. godine,

¹⁷Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje je na svojoj 48. sjednici održanoj dana 25.01.2021. godine usvojio Odluku, broj: 02-17-01-1/2021, o utvrđivanju privremenih koeficijenata za raspodjelu sredstava sa Jedinственог računa za period januar-mart 2021. godine, kojom su utvrđeni privremeni koeficijenti raspodjele sredstava sa Jedinственог računa za period januar-mart 2021. godine, i to: FBiH 62,51%, RS 33,94% i Brčko Distrikt BiH 3,55%.

isti bilježe pozitivnu stopu rasta, oko 3,9%. Sve kategorije ovih prihoda su ostvarile pozitivne stope rasta. Najznačajnija kategorija socijalnih doprinosa jesu doprinosi za penziono-invalidsko osiguranje (PIO), koji su ostvarili rast od oko 4,0% g/g.

Direktni porezi. Prihodi od direktnih poreza u periodu januar-mart 2021. godine su iznosili oko 392,0 miliona KM, što je u poređenju sa istim periodom prethodne godine više za 15,8%. U strukturi navedenih prihoda ponovo dominiraju prihodi od poreza na dobit. Porezi na dobit su uvećani za 28,3% g/g, prvenstveno zbog rasta prihoda od poreza na dobit banaka, pravnih lica iz oblasti pošte i telekomunikacija, kao i igara na sreću. Prihodi od poreza na dohodak bilježe povećanje od 8,0% g/g i to zahvaljujući rastu prihoda od poreza na dohodak od samostalne i nesamostalne djelatnosti.

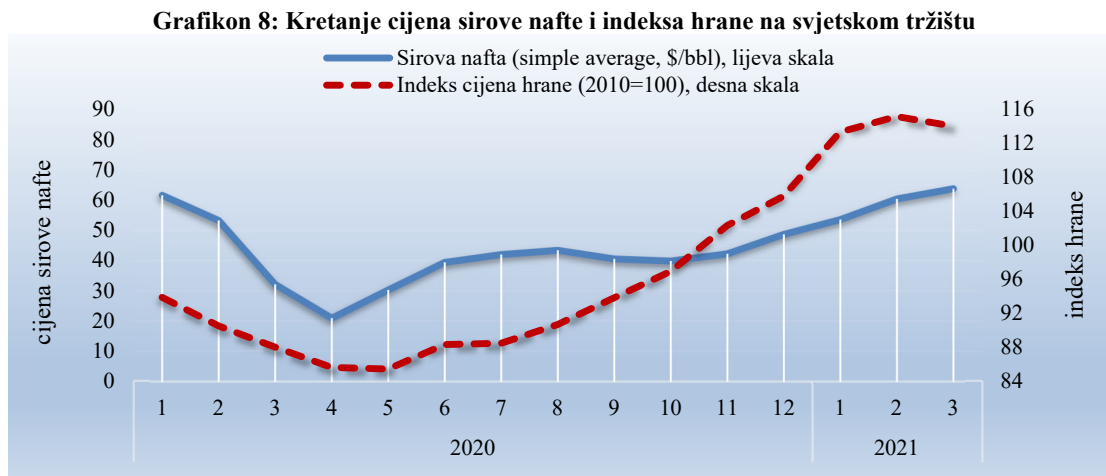
Takse, kazne i naknade. Po osnovu neporeskih prihoda (takse, naknade i kazne) u periodu januar-mart 2021. godine, ukupno je naplaćeno oko 294,8 miliona KM prihoda. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, navedeni prihodi su veći za 9,9%. Na rast prihoda u ovoj kategoriji najviše uticaja je imao porast prihoda po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću, kao i prihoda od raznih kazni.

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

Cijene

Cijena sirove nafte na svjetskom tržištu u martu 2021. godine nastavila je rasti i prema podacima Svjetske banke iznosila je 63,8 \$/barelu. U odnosu na prethodni mjesec cijena sirove nafte je uvećana za 3,4 \$, dok je u odnosu na mart 2020. godine veća za čak 31,6 \$/barelu (ili 98,2%).

Pored cijena sirove nafte primjetan je rast indeksa hrane na svjetskom tržištu. U martu 2021. godine indeks hrane uvećan je za 29,5% u poređenju sa martom 2020. godine.

Izvor: Svjetska banka

Ukupan nivo potrošačkih cijena u periodu I-III 2021. godine u Bosni i Hercegovini smanjen je za 1,2% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrajući pojedinačno mjesec mart, deflacija u ovom mjesecu je iznosila 0,5% u poređenju sa martom 2020. godine. Smanjenje nivoa cijena u periodu I-III 2021/I-III 2020 registrovano je u nekoliko odjeljaka indeksa potrošačkih cijena. Ipak, najveće smanjenje cijena u posmatranom periodu je zabilježeno u odjeljcima odjeće i obuće, stanovanja, vode, el. energije, plina i drugih energenata, namještaja, kućnih uređaja i redovnog održavanja kuće te u odjeljku prevoza.

Cijene u odjeljku prevoza bile su niže za 6,8% u periodu I-III 2021/I-III 2020 što se može povezati sa i dalje nižim cijenama goriva u ovom odjeljku u odnosu na prvi kvartal 2020. godine. U odjeljku odjeće i obuće u posmatranom periodu cijene su bile niže za 10,9% uz kontinuirani deflatorni pritisak na ukupan nivo cijena u Bosni i Hercegovini. Cijene u odjeljku namještaja, kućnih uređaja i redovnog održavanja kuće bile su niže za 1,5% g/g. U okviru odjeljka stanovanja, vode, el. energije, plina i drugih energenata cijene su smanjene za 0,5% u periodu I-III 2021/I-III 2020 uz smanjenje cijena plina, tečnih goriva i vodosnabdijevanja.

S druge strane, odjeljci koji su najviše doprinijeli usporavanju deflacije (kroz rast cijena) su hrana i bezalkoholna pića i odjeljak alkoholnih pića i duvana. Cijene u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića u periodu I-III 2021/I-III 2020 su uvećane za 0,6% g/g. Međutim,

pošto ovaj odjeljak ima najveći udio u CPI indeksu doprinosi njegovom kretanju. Najbrži rast cijena u posmatranom periodu bio je u odjeljku alkoholnih pića i duvana (1,9% g/g).¹⁸

Tabela 6: Indeks potrošačkih cijena u Bosni i Hercegovini

Odjeljak	I 2021 I 2020	II 2021 II 2020	III 2021 III 2020	I-III 2021 I-III 2020
00 Ukupan indeks	98,3	98,7	99,5	98,8
01 Hrana i bezalkoholna pića	100,1	100,4	101,1	100,6
02 Alkoholna pića i duvan	101,9	102,1	101,9	101,9
03 Odjeća i obuća	89,1	88,5	89,7	89,1
04 Stanovanje, voda, el. energija, plin i dr. energenti	99,0	99,5	100,0	99,5
05 Namještaj, kućni uređaji i redovno održavanje kuće	98,6	98,8	98,0	98,5
06 Zdravstvo	100,9	100,8	100,7	100,8
07 Prevoz	90,6	92,6	96,4	93,2
08 Komunikacije	100,1	99,9	99,8	99,9
09 Rekreacija i kultura	100,0	99,9	99,8	99,9
10 Obrazovanje	100,3	100,3	100,3	100,3
11 Restorani i hoteli	100,6	100,4	100,4	100,5
12 Ostala dobra i usluge	100,6	99,9	100,4	100,3

Izvor: BHAS

Monetarni sektor

Ukupna novčana masa na kraju ožujka 2021.godine iznosila je 28,8 mlrd. KM što je rast od 8,6% u odnosu na ožujak 2020.godine. Na osnovu podataka u tabeli ispod može se vidjeti da su obje komponente M2 (kvazi novac i transakcijski novac) dale doprinos rastu. Ipak, najveći doprinos rastu M2 dao je transakcijski novac (u daljem tekstu M1) koji je na kraju ožujka dostigao oko 15,4 mlrd. KM sa stopom rasta od 14,5% g/g. U okviru M1, najveći doprinos rastu M2 dali su prenosivi depoziti u domaćoj valuti (5,9 p.p.) sa stopom rasta od 17,9% g/g, a zatim gotovina izvan banaka (2,4 p.p.) sa stopom rasta od 7,9%.

S druge strane, kvazi novac (u daljem tekstu QM) je dostigao oko 13,4 mlrd. KM uz stopu rasta od 2,6% g/g. U okviru QM, najveći doprinos rastu M2 u posmatranom mjesecu dali su prenosivi depoziti u inozemnoj valuti (1,8 p.p.) sa stopom rasta od 18,3% g/g.

Tabela 7: Monetarni agregati u ožujku 2021. godine i stope rasta III 2021/III 2020

	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Transakcijski novac (M1)	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u stranoj valuti	Kvazi novac (QM)	Ukupna novčana masa (M2)
Opis	1	2	3=1+2	4	5	6	7=4+5+6	8=3+7
Stanje u mil. KM	5.053,8	10.367,4	15.421,2	3.035,0	3.033,2	7.336,5	13.404,7	28.825,9
Stopa rasta g/g	7,9%	17,9%	14,5%	0,4%	18,3%	-1,9%	2,6%	8,6%

Izvor: CBBiH

¹⁸ Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje donio je Odluku o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2021. godinu. Minimalna akciza za pakovanje cigareta od 20 komada iznosi 3,25 KM (u 2020. godini je iznosila 3,04 KM), a specifična akciza iznosi 1,65 KM za pakovanje cigareta od 20 komada. Akciza na duvan za pušenje utvrđuje se u visini od 80% minimalne akcize na cigarete utvrđene u članu 3. stav (3) ove odluke iznosi 130 KM po kilogramu (u 2020. godini je iznosila 121,6 KM po kilogramu). Izvor: Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2021. godinu.

Na kraju ožujka 2021. godine pričuveni novac (u daljem tekstu M0) iznosio je 12,1 mlrd. KM i uvećan je za 9,8% u odnosu na ožujak prethodne godine. Posmatrajući po sastavnicama, najznačajniji doprinos rastu M0 dala je gotovina izvan monetarnih vlasti (4,9 p.p.) koja je imala najveći udio u M0 (51,3%) sa stopom rasta od 9,5% g/g. Drugi po doprinosu su depoziti banaka kod monetarnih vlasti sa 4,4 p.p čiji udio u M0 je iznosio 46,6%. Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti imali su najveću stopu rasta, ali je njihov doprinos rastu M0 bio zanemariv (0,5 p.p) zbog malog udjela.

Tabela 8: Pričuveni novac u ožujku 2021. godine i stope rasta III 2021/III 2020

	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Pričuveni novac (M0)
Opis	1	2	3	4=1+2+3
Stanje u mil. KM	6.222,3	5.654,8	244,7	12.121,7
Stopa rasta g/g	9,5%	9,3%	31,3%	9,8%

Izvor: CBBiH

Na kraju ožujka 2021. godine prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH uvećan je za 10,1% u odnosu na isti mjesec prethodne godine i iznosio je 5,9 mlrd. KM. Na povećanje prosječnog salda računa obveznih pričuva kod CBBiH uticalo je povećanje viška iznad obveznih pričuva (18,1% g/g). Istovremeno, prosječne obvezne pričuve su uvećane za 2,2% g/g i dostigle su 2,8 mlrd. KM.

Prosječna stopa obvezne pričuve u ožujku 2021. godine nije se mijenjala i iznosila je 10% dok je implicitna stopa obvezne pričuve iznosila 21,3%. U strukturi prosječnog salda računa obveznih pričuva kod CBBiH udio prosječnih obveznih pričuva iznosi 47,1%, dok je udio viška iznad obvezne pričuve 52,9%.

Tabela 9: Prosječne obvezne pričuve u ožujku 2021. godine i stope rasta III 2021/III 2020

	Osnovica za obračun obvezne pričuve	Prosječne obvezne pričuve	Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH	Višak iznad obvezne pričuve	Prosječna stopa obvezne pričuve	Implicitna stopa obvezne pričuve
Opis	1	2	3	4=3-2	5=2/1	6=3/1
Stanje u mil. KM	27.787,5	2.778,8	5.905,8	3.127,1	10%	21,3%
Stopa rasta g/g	2,2%	2,2%	10,1%	18,1%	-	-

Izvor: CBBiH

Bruto devizne pričuve na kraju ožujka 2021. godine uvećane su za 9,5% u odnosu na isti mjesec prethodne godine i iznosile su oko 13,6 mlrd. KM. Najznačajniji doprinos rastu bruto deviznih pričuva imale su investicije u vrijednosne papire. One su u posmatranom mjesecu uvećane za 15,8% g/g te su iznosile 10,1 mlrd. KM. S druge strane, depoziti kod nerezidentnih banaka su u ožujku imali iznos od 3,2 mlrd. KM što je smanjenje od 5,9% g/g.

Posmatrajući strukturu bruto deviznih pričuva vidljivo je dominiranje investicija u vrijednosne papire (73,8%), a zatim slijede depoziti kod nerezidentnih banaka (23,2%). Pokrivenost pričuvenog novca deviznim pričuvama iznosila je 112,5% čime su ispoštovane odredbe valutnog odbora.

Tabela 10: Bruto devizne pričuve u ožujku 2020. godine i stope rasta III 2021/III 2020

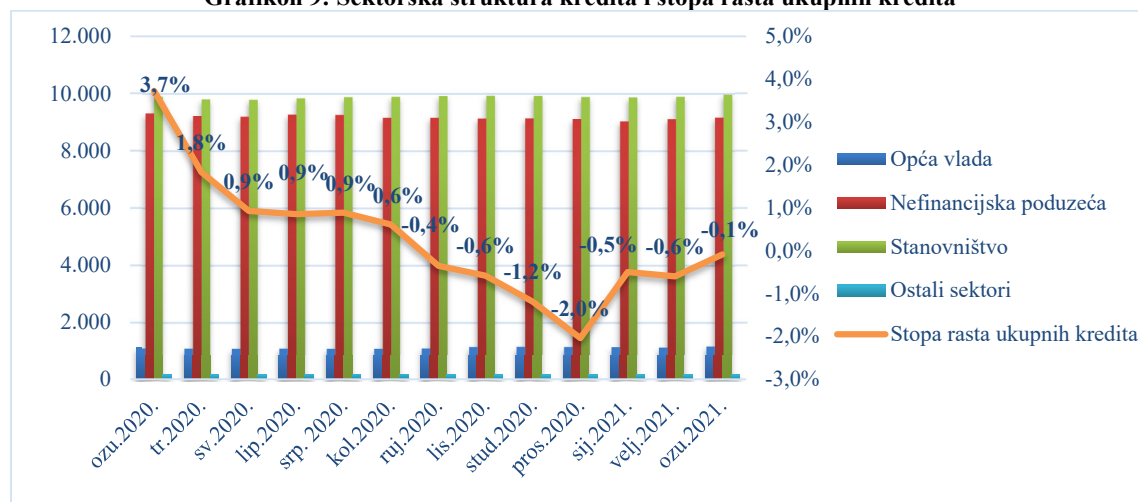
Opis	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Ukupno bruto devizne pričuve
Stanje u mil. KM	273,3	0,9	143,1	3.162,9	0,0	10.058,9	13.639,0
Stopa rasta g/g	2,2%	-71,0%	2,4%	-5,9%	-	15,8%	9,5%

Izvor:CBBiH

Bankarski sektor

Ukupan iznos kredita na kraju ožujka 2021.godine iznosio je 20,5 mlrd. KM što je u poređenju sa ožujkom 2020.godine neznatno smanjenje od 0,1%. Najveće učešće u ukupnim kreditima ostvarili su krediti stanovništvu (48,7%) uz stopu rasta od 0,7% g/g i iznosom od 10 mlrd. KM. Učešće od 44,8% ostvarili su krediti nefinancijskim poduzećima uz negativnu stopu rasta od 1,6% g/g i iznosom od 9,2 mlrd. KM. Krediti općoj vladi iznosili su 1,2 mlrd. KM što je rast od 6,2% u odnosu na isti mjesec prošle godine. Njihovo učešće u ukupnim kreditima iznosilo je 5,8%.

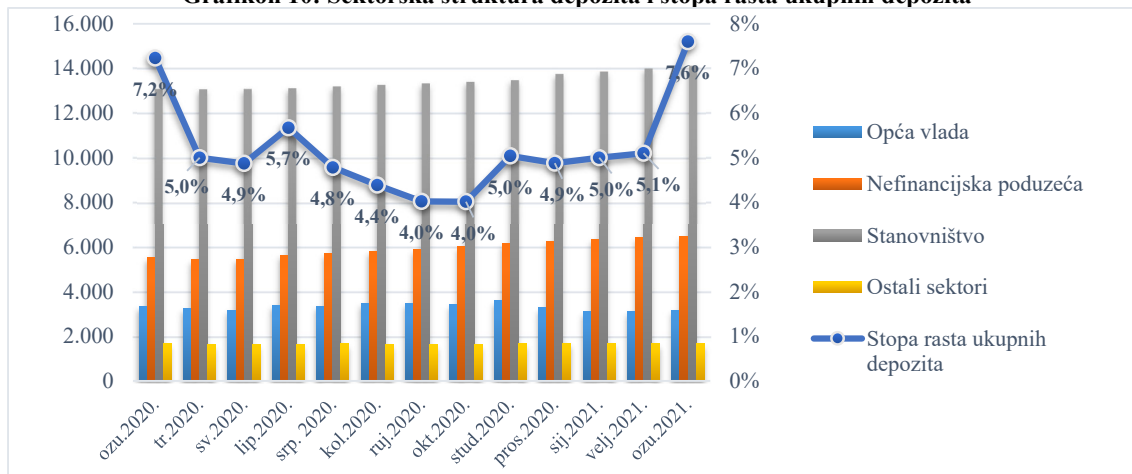
Grafikon 9: Sektorska struktura kredita i stopa rasta ukupnih kredita

Izvor:CBBiH

Ukupan iznos depozita iznosio je 25,4 mlrd. KM uz stopu rasta od 7,6% g/g. Depoziti stanovništva sa iznosom od 14,1 mlrd. KM i uz stopu rasta od 7,9% g/g, činili su 55,6% učešća te su bili prvi po doprinosu rastu ukupnih depozita sa 4,4 p.p. Depoziti nefinancijskih poduzeća bili su drugi sa doprinosom rastu od 4,0 p.p. i najvišom godišnjom stopom rasta od 17,1%. Sa iznosom od 6,5 mlrd. KM ostvarili su učešće od 25,4% u ukupnim depozitima. Depoziti opće vlade su uz negativnu stopu rasta od 5,1% g/g ostvarili iznos od 3,2 mlrd. KM i učešće od 12,5%.

Grafikon 10: Sektorska struktura depozita i stopa rasta ukupnih depozita

Izvor: CBBiH

Berze u Bosni i Hercegovini

Ukupan promet na Sarajevskoj berzi (u daljem tekstu SASE) i Banjalučkoj berzi (u daljem tekstu BLSE) je na kraju mjeseca marta 2021. godine dostigao 69,5 mil. KM uz stopu rasta od 26,2% g/g. Putem javne ponude obveznica i trezorskih zapisa za emitente je prikupljeno 54,2 mil. KM što je 2,5 puta više u odnosu na iznos koji je ostvaren u istom periodu prošle godine. Ovaj ostvareni iznos predstavlja 77,9% ukupnog prometa u ovom mjesecu.

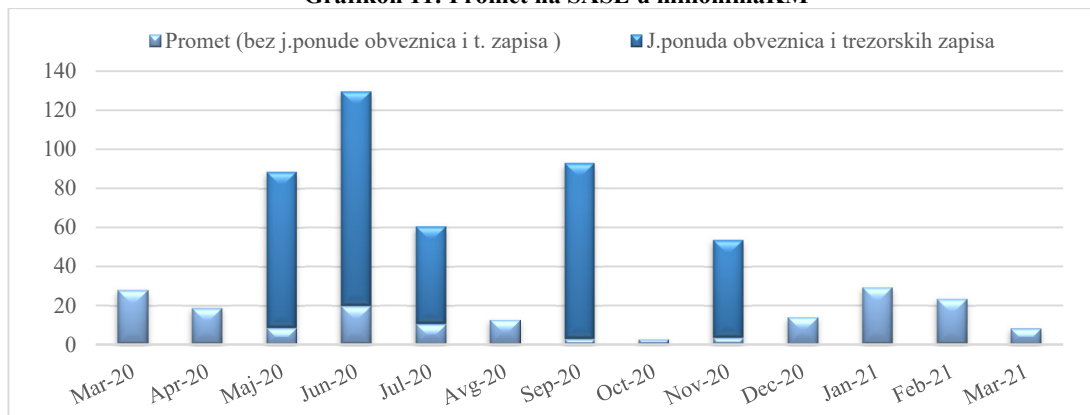
Tabela 11: Ukupan promet (u KM) na SASE i BLSE

Godina	SASE	BLSE	UKUPNO
Mar-19	5.363.672.604,7	3.919.640.441	9.283.313.045,48
Mar-20	5.449.542.746,3	3.822.161.914	9.271.704.660,29
Mar-21	5.136.637.974,72	4.150.624.500	9.287.262.474,72

Izvor: SASE i BLSE

Ukupan promet na SASE na kraju mjeseca marta 2021. godine je uz negativnu stopu rasta od 70% g/g dostigao 8,3 mil. KM i time ostvario učešće od svega 12% u ukupnom prometu u Bosni i Hercegovini. Na SASE u mjesecu martu nije bilo javne ponude obveznica i trezorskih zapisa.

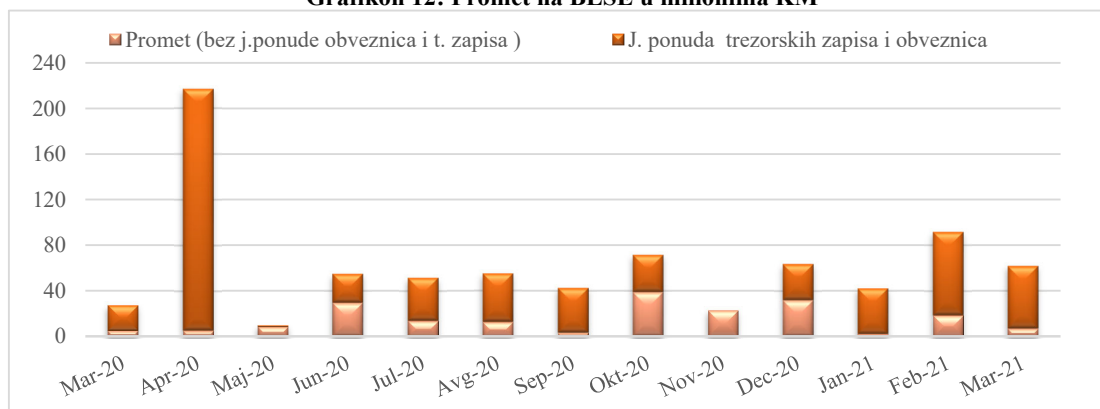
Grafikon 11: Promet na SASE u milionima KM

Izvor: SASE

Ukupan promet na BLSE na kraju istog mjeseca iznosio 61,1 mil. KM što je 2,2 puta više u odnosu na promet koji je ostvaren u istom periodu prošle godine. Ovaj ostvareni iznos predstavlja 88% ukupnog ostvarenog prometa u Bosni i Hercegovini. Putem javne ponude obveznica i trezorskih zapisa u mjesecu martu 2021. godine na BLSE je za emitente prikupljeno 54,2 mil. KM, što je za 34,3% više u odnosu na iznos koji je prikupljen u istom periodu prošle godine i predstavlja 88,6% ukupnog prometa na BLSE u ovom mjesecu.

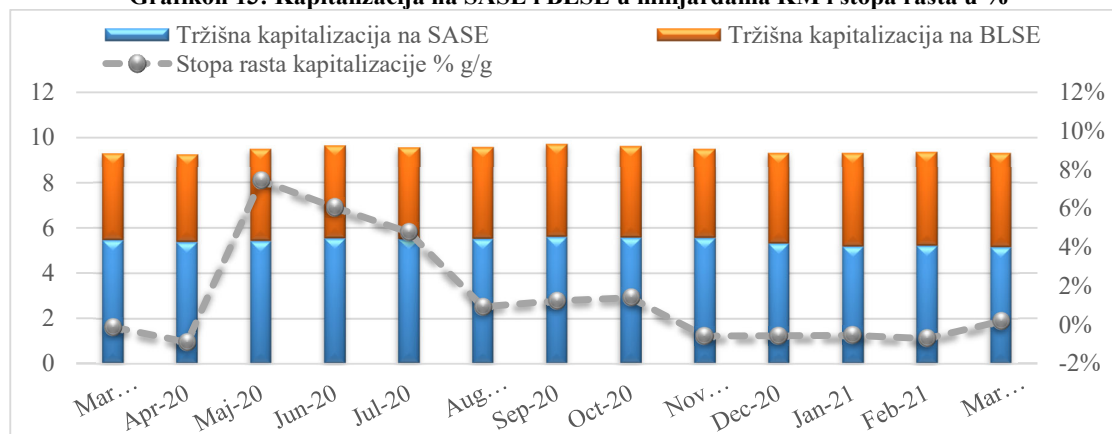
Grafikon 12: Promet na BLSE u milionima KM

Izvor: BLSE

Na kraju mjeseca marta 2021. godine ukupna kapitalizacija (SASE+BLSE) je dostigla 9,3 mlrd. KM uz stopu rasta od 0,2% g/g. U ovom mjesecu kapitalizacija na SASE je dostigla 5,1 mlrd. KM i uz negativnu stopu rasta od 5,7% g/g je ostvarila 55,3% učešća u ukupnoj kapitalizaciji. U istom periodu kapitalizacija na BLSE je dostigla 4,1 mlrd. KM i uz stopu rasta od 8,6% g/g ostvarila 44,7% učešće u ukupnoj kapitalizaciji.

Grafikon 13: Kapitalizacija na SASE i BLSE u milijardama KM i stopa rasta u %

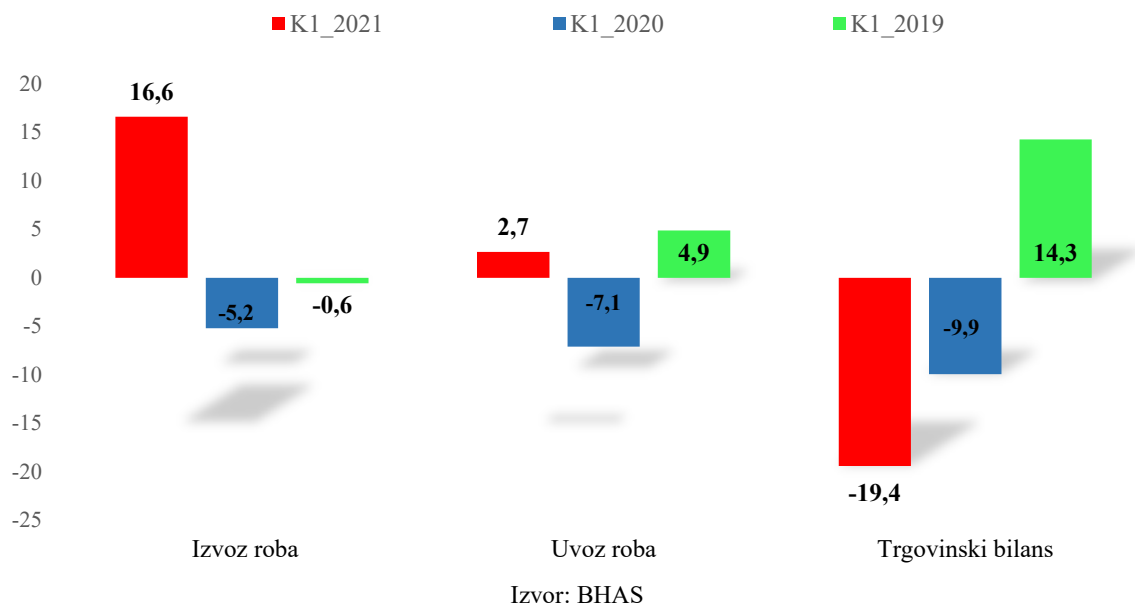
Izvor: SASE i BLSE

4. Vanjski sektor

Vanjskotrgovinska robna razmjena

Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini u 2020. godini našla se na direktnom udaru širenja globalne pandemije virusa Covid 19. Tako je Bosna i Hercegovina prema raspoloživim podacima BHAS-a za 2020. godinu zabilježila pad ukupne robne razmjene od preko 10%, što je posljedica pada robnog izvoza od 8,5% i uvoza od 13,4% u odnosu na prethodnu godinu.¹⁹ Ova negativna kretanja u okviru vanjskotrgovinske robne razmjene tokom prethodne godine direktna su posljedica širenja globalne pandemije virus Covid 19, uvođenja „lockdown-a“ u K2 2020. godine, kao i pada proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini u 2020. godini. Dosadašnje analize ekonomskih kretanja u zemlji su potvrdile da privredna kretanja u vanjskom okruženju (EU i zemlje regiona) uz nivo domaće proizvodnje, potrošnje i investicija predstavljaju glavnu strukturnu odrednicu kretanja u okviru vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini. Tako je prema preliminarnim podacima BHAS-a u K1 2021. godine došlo do određenog poboljšanja vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom. Naime, ne zanemarujući efekat niske osnovice iz prethodne godine Bosna i Hercegovina je ostvarila zavidnu stopu rasta robnog izvoza u K1 od 16,6% u K1, dok je rast robnog izvoza u martu iznosio preko 36% (preko 300 milona KM). S druge strane, u K1 2021. godine došlo i do blagog rasta uvoza od 2,7% što ukazuje znatno sporiji oporavak domaće tražnje (potrošnja i investicije) u Bosni i Hercegovini. Pregled kretanja vanjskotrgovinskih indikatora u Bosni i Hercegovini u K1 2021. godini prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 14: Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini za K1 2021. godinu (stope rasta g/g)

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za K1 2021. godine, Bosna i Hercegovina je ostvarila izvoza roba u vrijednosti od preko 3 milijarde KM što predstavlja nominalno povećanje od 16,6% (437 miliona KM) u odnosu na isti period prethodne godine.²⁰ S druge

¹⁹ Prikazane stope rasta obuhvataju **samo trgovinu robama** i obuhvataju period januar – decembar 2020. godine, dok se stope rasta koje su navedene u uvodnom dijelu odnose na ukupnu trgovinsku razmjenu (**robe + usluge**) za period januar-decembar 2020. godine.

²⁰ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini za mart 2021. godine-prethodni podaci“, 20.04.2021. godine.

strane, ako se porede samo podaci za mart mjesec 2021. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine rast robnog izvoza iznosio je čak 36,2% što predstavlja povećanje od 300 miliona KM. Unatoč baznom efektu iz prethodne godine ovo povećanje robnog izvoza predstavlja ohrabrenje kada su privredna kretanja u Bosni i Hercegovini. Ovaj rast robnog izvoza je veoma važan ako se ima u vidu cjelokupni ambijent i prisustvo pandemije virusa Covid 19 kako u svijetu tako i u Bosni i Hercegovini. S druge strane, na ovaj način u Bosni i Hercegovini je nastavljen pozitivan trend rasta robnog izvoza iz K4 prethodne godine. Naime, ovaj rast robnog izvoza u K1 2021. godine od 16,6% predstavljala nastavak pozitivnog trenda u posljednjih nekoliko mjeseci (decembru 2020. godine 14,8%, januar 2021. godine 3%, februar 2021. godine 11,3% i mart 2021. godine 36,2%) i veoma je važno da isti bude nastavljen u periodu koji slijedi. Ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u K1 2021. godine posmatra po proizvodima, vidljivo je da su najznačajnija povećanja ostvarena u okviru izvoza metalnog otpada koji je gotovo udvostručen 93,3% (2,3 p.p), sirovog željeza i čelika 67% (2,1 p.p), električne energije preko 30% (2,1 p.p), namještaja 18,2% (1,5 p.p) električne opreme 33% (1,0 p.p), p.p), mašina i aparata oko 30% (0,7 p.p), i dr. S druge strane, najznačajnija smanjenja izvoza roba su registrirana u okviru izvoza koksa 10% (-0,2 p.p), farmaceutskih aparata 30% (-0,2 p.p), obuće 3,2% (-0,2 p.p) i dr. Ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine tokom K1 2021. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe izvezeno na tržište zemalja EU u vrijednosti od 2,3 milijarde KM što predstavlja povećanje od skoro 18% u odnosu na isti period prethodne godine. Izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u zemlje CEFTA-e iznosio je 473 miliona KM što predstavlja povećanje od oko 19%. Ako se robni izvoz iz Bosne i Hercegovine tokom navedenog perioda posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja zabilježena prilikom izvoza u Hrvatsku 25% (3,4 p.p), Italiju 24% (2,2 p.p), Srbiju 16,5% (1,7 p.p), Sloveniju 16,7% (1,5 p.p), Njemačku 7,8% (1,3 p.p) i Austriju 11,3% (1,1 p.p). Pored povećanja izvoza roba, nakon dugo vremena u martu 2021. godine registriran je i rast robnog uvoza. Tako je prema podacima BHAS-a za K1 2021. godine u Bosni i Hercegovini registriran uvoz roba od 4,4 milijarde KM što predstavlja nominalno povećanje od 2,7% (115 miliona KM) u odnosu na isti period prethodne godine. Iako podaci o potrošnji i investicijama nisu bili dostupni za K1 2021. godine, ovo smanjenje robnog uvoza na implicitan način ukazuje da u Bosni i Hercegovini nije došlo do oporavka domaće tražnje kako ključnog nosioca ekonomskog rasta. Posmatrano po proizvodima, u K1 2021. godine najznačajnija povećanja uvoza roba su registrirana u okviru uvoza baznih metala 26% (1,9 p.p), hemijskih proizvoda 11,9 (0,9 p.p), metalnih proizvoda 16,3% (0,6 p.p), gume i plastike 11,6% (0,6 p.p), električne opreme 10,6% (0,5 p.p) i dr. S druge strane, smanjenja uvoza roba u K1 2021. godine registrirana su prilikom uvoza koksa i naftnih derivata 10,2% (-0,8 p.p), biljnih i stočnih proizvoda 11,5% (-0,6 p.p), kože 15,3% (-0,5 p.p), motornih vozila 6,4% (-0,4 p.p) i farmaceutskih proizvoda 8,4% (-0,4 p.p).

Ako se uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u K1 2021. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe uvezeno sa tržišta zemalja EU u vrijednosti od oko 2,7 milijardi KM što predstavlja povećanje od 2% u odnosu na isti period prethodne godine. Uvoz roba iz zemalja CEFTA-e iznosio je 530 miliona KM što predstavlja povećanje od 5,8%. Ako se robni uvoz u Bosnu i Hercegovinu posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja istog zabilježena prilikom uvoza iz Italije 6,5% (0,7 p.p), Kine 8,2% (0,6 p.p), Turske 12% (0,6 p.p), Srbije 5,5% (0,6 p.p), Njemačke 4,3% (0,5 p.p), Austrije 7,5% (0,5 p.p) i Slovenije 4,0 (0,2 p.p), dok je s druge strane smanjen uvoz iz Hrvatske za 6,2% (-0,6 p.p).

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za K1 2021. godine u Bosni i Hercegovini je registriran vanjskotrgovinski robni deficit od oko 1,3 milijarde KM i smanjen je za oko 20% (preko 320 miliona KM) u odnosu na isti period prethodne godine. Iako bi ovo smanjenje robnog deficita za oko na prvi pogled moglo predstavljati pozitivan signal, vrijedi istaći da je

prevashodno posljedica cikličnih kretanja na domaćem i inostranom tržištu. Naime, smanjenje robnog deficita na implicitan način ukazuju na nizak nivo ekonomske aktivnosti (u okviru potrošnje i investicija) u Bosni i Hercegovini na početku 2021. godine. Posmatrano po proizvodima, najznačajniji deficit je zabilježen u okviru kategorija kao što su naftni derivati, motorna vozila, farmaceutski preparati i prehrambeni proizvodi. S druge strane, Bosna i Hercegovina je i u toku K1 2021. godine nastavila da ostvaruje suficit u okviru proizvoda kao što su električna energija, namještaj, pojedini metalni proizvodi i obuća.

Niži nivo vanjskotrgovinske robne razmjene, a posebno sporiji rast robnog uvoza rezultirali su djelimičnim poboljšanjem ukupne pokrivenosti uvoza izvozom roba u Bosni i Hercegovini koja je u K1 2021. godine iznosila skoro 70%. Pokrivenost uvoza izvozom sa zemaljama EU iznosila je 84,8%, dok je pokrivenost sa zemljama CEFTA-e iznosila 89,3%. Detaljniji prikaz vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini u K1 2021. godine po HS klasifikaciji prikazan je u tabeli ispod.

Tabela 12: Vanjskotrgovinska robna razmjena za K1 2021. godine po HS klasifikaciji

Tablica 12.: Vanjskotrgovinska robna razmjena za K1 2021. godine po HS klasifikaciji													
Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				
	K1_2020	K1_2021	2021/2020 promjena %		K1_2020	K1_2021	2021/2020 promjena %		K1_2020	K1_2021	2021/2020 promjena %		Pokrivenost uvoza izvozom
	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	
UKUPNO	2628	3064	16,6	16,6	4288	4402	2,7	2,7	-1660	-1338	-19,4	-19,4	69,6%
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI BILJNOG PORJEKLA MASHI I ULJA	43	33	-25,1	-0,4	127	132	3,7	0,11	-84	-99	18,7	0,94	24,7%
2 ŽIVOTINJSKOG PREHRAMBENE PRERABEVINE PROIZVODI	50	46	-7,7	-0,14	223	193	-13,3	-0,69	-173	-148	-14,9	-1,56	23,7%
3 ŽIVOTINJSKOG PREHRAMBENE PRERABEVINE PROIZVODI	29	25	-14,5	-0,16	32	34	7,5	0,06	-3	-10	212,9	0,40	71,8%
4 ŽIVOTINJSKOG PREHRAMBENE PRERABEVINE PROIZVODI	77	84	8,9	0,26	374	377	0,7	0,06	-297	-293	-1,4	-0,25	22,2%
5 MINERALNOG PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	278	331	19,1	2,02	538	476	-11,5	-1,45	-260	-145	-44,2	-6,93	69,5%
6 MINERALNOG PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	195	206	5,5	0,41	437	441	1,0	0,10	-242	-235	-2,7	-0,39	46,7%
7 MINERALNOG PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	124	144	15,9	0,75	295	343	16,3	1,12	-171	-199	16,6	1,70	41,9%
8 KOŽA I KRZNO	33	30	-9,8	-0,12	84	70	-16,7	-0,33	-51	-41	-21,1	-0,65	42,1%
9 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJHOVI TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	155	184	18,5	1,09	67	79	17,9	0,28	88	105	18,9	-1,00	232,4%
10 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJHOVI TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	72	80	11,0	0,30	105	102	-2,9	-0,07	-33	-22	-33,0	-0,66	78,3%
11 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJHOVI TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	150	155	3,4	0,19	280	298	6,4	0,42	-130	-143	9,9	0,78	52,1%
12 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJHOVI TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	169	164	-3,1	-0,20	93	83	-11,3	-0,24	76	81	7,0	-0,32	198,5%
13 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJHOVI TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	28	28	-1,4	-0,02	79	82	3,3	0,06	-51	-54	5,9	0,18	33,8%
14 KAMENA, GIPSA, BISERI, PLEMENITI METALI I NJHOVI BAZNI METALI	10	17	67,3	0,26	10	15	52,6	0,12	0	2	543,3	-0,10	113,0%
15 KAMENA, GIPSA, BISERI, PLEMENITI METALI I NJHOVI BAZNI METALI	410	571	39,3	6,13	466	574	23,2	2,52	-56	-3	-94,6	-3,19	99,5%
16 KAMENA, GIPSA, BISERI, PLEMENITI METALI I NJHOVI BAZNI METALI	393	479	21,9	3,27	579	637	10,0	1,35	-186	-158	-15,1	-1,69	75,2%
17 MEHANIČKI I IKANSPOKINA SREDSTVA I NJHOVI SA TOVI, MJEKNI, MUZIČKI I OKUŽE I MUNIČKA, NJHOVI DIJELOVI	86	93	8,5	0,28	310	285	-8,1	-0,58	-224	-192	-14,4	-1,95	32,7%
18 MEHANIČKI I IKANSPOKINA SREDSTVA I NJHOVI SA TOVI, MJEKNI, MUZIČKI I OKUŽE I MUNIČKA, NJHOVI DIJELOVI	7	11	50,0	0,14	70	63	-10,5	-0,17	-63	-52	-17,4	-0,66	17,1%
19 MEHANIČKI I IKANSPOKINA SREDSTVA I NJHOVI SA TOVI, MJEKNI, MUZIČKI I OKUŽE I MUNIČKA, NJHOVI DIJELOVI	43	53	21,8	0,36	3	3	3,2	0,00	40	49	23,3	-0,56	1640,6%
20 RAZNI PROIZVODI	272	332	22,1	2,28	105	109	3,4	0,08	167	223	33,8	-3,40	304,9%
21 UMEJNICKA DJELA, KOLEKCIONARSKI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
98 NERAZVRSTANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

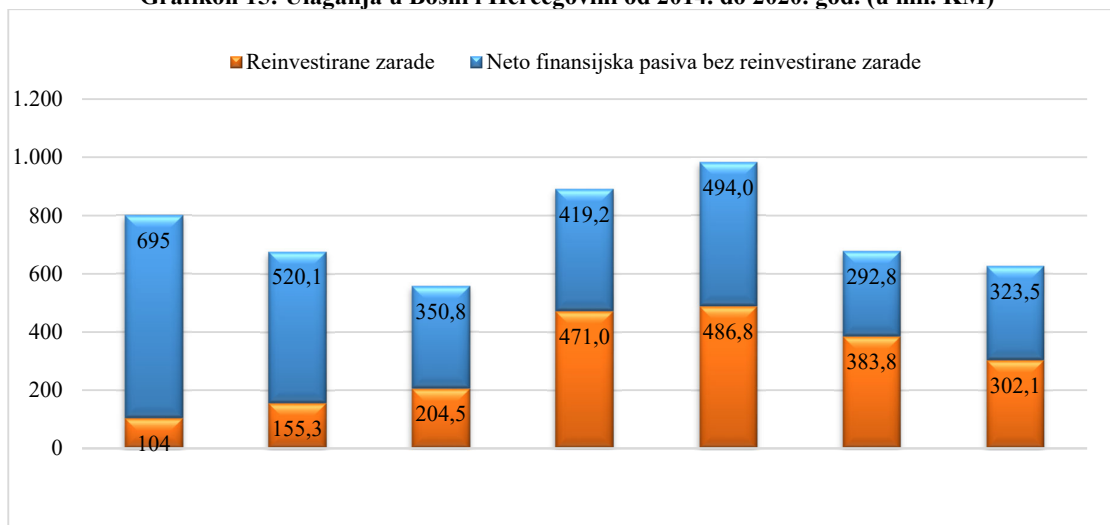
Izvor: BHAS

5. Strana direktna ulaganja

U vrijeme pisanja informacije nisu bili dostupni podaci o ulaganjima SDU u 2021. godini.

Prema podacima CBBiH u platnom bilansu za 2020. godinu ukupna SDU su uz negativnu stopu rasta od 7,5% g/g dostigla 625,6 mil. KM (neto finansijska pasiva). U okviru ovoga iznosa reinvestirane zarade (kao najmobilniji dio ulaganja) su sa dostignutih 302,1 mil. KM registrovale smanjenje od 21,3% g/g. Sa ovim iznosom su ostvarile učešće u ukupnim SDU sa 48,3% što je manje za 8,4 p.p. u odnosu na isti period prošle godine.

Grafikon 15: Ulaganja u Bosni i Hercegovini od 2014. do 2020. god. (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

Tabela 13: Strana direktna ulaganja po kvartalima

U milionima KM	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2017	343,8	160,1	242,1	144,3	890,3
2018	319,2	187,6	303,9	170,0	980,8
2019	252,2	405,6	48,6	-29,9	676,6
2020	237,2	140,1	98,1	150,1	625,6

Izvor: CBBiH

Kreditna agencija Moody's Investors Service je 21.08.2020. godine potvrdila već ranije ustanovljenu ocjenu „B3 stabilni izgledi” a i kreditna agencija Standard & Poor's 28.08.2020. godine je takođe potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B stabilni izgledi“.

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), člana 54. stava (1) tačke b) i člana 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____. sjednici, održanoj _____ godine, donijelo je

ZAKLJUČAK

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je ***Informaciju o kretanju makroekonomskih pokazatelja za januar/siječanj-mart/ožujak 2021. godine.***

broj: _____ od _____ godine.

Broj: _____ , _____ godina
S a r a j e v o

M. P.

Predsjedavajući
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Dr. Zoran Tegeltija

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), članka 54. stavka (1) točke b) i članka 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____. sjednici, održanoj _____ godine, donijelo je

ZAKLJUČAK

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je ***Informaciju o kretanju makroekonomskih pokazatelja za januar/siječanj-mart/ožujak 2021. godine.***

broj: _____ od _____ godine.

Broj: _____, _____ godina

S a r a j e v o

M. P.

Predsjedatelj
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Dr. Zoran Tegeltija

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 и 24/08), члана 54. става (1) тачке б) и члана 56. Пословника о раду Савјета министара Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 22/03) Савјет министара Босне и Херцеговине на _____. сједници, одржаној _____ године, донио је

З А К Л Ј У Ч А К

1. Савјет министара Босне и Херцеговине усвојио је *Информацију о кретању макроекономских показатеља за јануар/сијечањ-март/ожујак 2021. године.*

број: _____ од _____ године.

Број: _____, _____ година
С а р а ј е в о

М. П.

Предсједавајући
Савјета министара Босне и Херцеговине
Др Зоран Тегелтија